

PM-PRANAM పథకం

- **పూర్తి పేరు:** Promotion of Alternate Nutrients for Agriculture Management (PM-PRANAM).
- **మంత్రిత్వ శాఖ:** రసాయనాలు మరియు ఎరువుల మంత్రిత్వ శాఖ.
- **ప్రధాన ఉద్దేశ్యం:** రసాయన ఎరువుల (Urea, DAP, NPK, MOP) వినియోగాన్ని తగ్గించి, ప్రత్యామ్నాయ ఎరువుల (సేంద్రియ, బయో, మరియు నానో ఎరువులు) వాడకాన్ని ప్రోత్సహించడం.
- **ప్రోత్సాహక విధానం:**
 - గత 3 ఏళ్ల సగటు వినియోగం కంటే తక్కువగా రసాయన ఎరువులను వాడే రాష్ట్రాలకు/కేంద్రపాలిత ప్రాంతాలకు ఆర్థిక ప్రోత్సాహకాలు అందిస్తారు.
 - తగ్గించిన ఎరువుల వినియోగం వల్ల కేంద్ర ప్రభుత్వానికి మిగిలే **సబ్సిడీలో 50% మొత్తాన్ని** ఆయా రాష్ట్రాలకు గ్రాంట్ గా ఇస్తారు.
- **గ్రాంట్ విభజన:**
 - 95%: రాష్ట్రం/కేంద్రపాలిత ప్రాంతం అభివృద్ధి పనులకు.
 - 5%: పర్యవేక్షణ, ప్రచారం (IEC), పరిశోధన మరియు సామర్థ్య పెంపు కోసం.
- **ప్రస్తుత స్థితి:** ఇప్పటివరకు ఈ పథకం కింద ఎటువంటి ప్రోత్సాహకాలు పంపిణీ చేయబడలేదు.

సుస్థిర వ్యవసాయం - పురోగతి (31 డిసెంబర్ 2025 నాటికి)

రసాయన ఎరువుల నియంత్రణ కోసం ఇతర ప్రభుత్వ పథకాల ద్వారా సాధించిన ఫలితాలు:

పథకం	సాగు విస్తీర్ణం (లక్షల హెక్టార్లలో)	లబ్ధి పొందిన రైతులు (లక్షలలో)
PKVY (పరంపరాగత్ కృషి వికాస్ యోజన)	18.84	33.93
MOVCDNER (ఈశాన్య రాష్ట్రాల సేంద్రియ విలువల అభివృద్ధి మిషన్)	2.36	2.70
NMNF (నేషనల్ మిషన్ ఆన్ నేచురల్ ఫార్మింగ్)*	8.57	17.45

*NMNF గణాంకాలు 9 ఫిబ్రవరి 2026 నాటికి.

నేషనల్ మిషన్ ఆన్ నేచురల్ ఫార్మింగ్ (NMNF) - రాష్ట్రాల వారీగా (ముఖ్యమైనవి):

- **అత్యధిక రైతు నమోదు:** ఆంధ్రప్రదేశ్ (4,07,373 మంది రైతులు).
- **అత్యధిక సాగు విస్తీర్ణం:** ఆంధ్రప్రదేశ్ (2,72,847 హెక్టార్లు).
- **తర్వాతి స్థానాల్లో ఉన్న రాష్ట్రాలు:** రాజస్థాన్, ఉత్తరప్రదేశ్, మధ్యప్రదేశ్.
- **తెలంగాణ గణాంకాలు:** 61,173 మంది రైతులు, 35,774 హెక్టార్ల విస్తీర్ణం.

పరీక్షల కోసం గుర్తుంచుకోవాల్సిన కీలక అంశాలు:

1. **50% సబ్సిడీ సేవింగ్స్:** రాష్ట్రాలకు ఇచ్చే ప్రోత్సాహక మొత్తం.
2. **Nano Fertilizers:** వీటిని ప్రోత్సహించడం PM-PRANAM లో ఒక ముఖ్య భాగం.
3. **Sustainable Practices:** మైక్రో ఇరిగేషన్, జీరో టిల్లేజ్ మరియు ఇంటిగ్రేటెడ్ న్యూట్రియెంట్ మేనేజ్మెంట్ (INM) వంటి పద్ధతులను ఇది ప్రోత్సహిస్తుంది.

ప్రధాన మంత్రి భారతీయ జనోషధి పరియోజన (PMBJP)

- **లక్ష్యం:** నాణ్యమైన జనరిక్ మందులను ప్రజలందరికీ (ముఖ్యంగా పేదలకు) తక్కువ ధరకే అందుబాటులోకి తీసుకురావడం.
- **అమలు సంస్థ:** ఫార్మాస్యూటికల్స్ అండ్ మెడికల్ డివైసెస్ బ్యూరో ఆఫ్ ఇండియా (PMBI).
- **జాతీయ స్థాయి గణాంకాలు (28.02.2026 నాటికి):**
 - దేశవ్యాప్తంగా మొత్తం కేంద్రాలు (JAKs): 18,646.
 - ప్రభుత్వ లక్ష్యం: మార్చి 2027 నాటికి 25,000 కేంద్రాలను తెరవడం.
 - అత్యధిక కేంద్రాలు కలిగిన రాష్ట్రం: **ఉత్తరప్రదేశ్ (3,944).**

ఆంధ్రప్రదేశ్ గణాంకాలు (28.02.2026 నాటికి)

- **మొత్తం కేంద్రాలు:** 283.
- **అత్యధిక కేంద్రాలు కలిగిన జిల్లా:** గుంటూరు (24), ఆ తర్వాతి స్థానంలో కర్నూలు (20), ఎన్టీఆర్ (19) ఉన్నాయి.
- **అత్యల్ప కేంద్రాలు కలిగిన జిల్లా:** అల్లూరి సీతారామరాజు (2).

కేంద్రాల నిర్వాహకులకు లభించే ప్రోత్సాహకాలు (Incentives)

పోటీ పరీక్షల్లో ఈ క్రింది గణాంకాలు ముఖ్యం:

1. **సాధారణ ప్రోత్సాహకం:** నెలవారీ కొనుగోళ్లపై 10% (గరిష్టంగా నెలకు ₹10,000 వరకు).
2. **అదనపు ప్రోత్సాహకం:** 200 రకాల హై-డిమాండ్ మందులను నిర్వహిస్తే అదనంగా నెలకు ₹10,000 వరకు.
3. **వన్-టైమ్ (ఒకసారి) ప్రత్యేక గ్రాంట్: ₹2 లక్షలు.** ఇది ఎవరికి ఇస్తారంటే:
 - ఈశాన్య రాష్ట్రాలు, హిమాలయ ప్రాంతాలు, ద్వీపాలు.

- నీతి ఆయోగ్ గుర్తించిన **ఆకాంక్షిత జిల్లాలు (Aspirational Districts)**.
- మహిళా పారిశ్రామికవేత్తలు, దివ్యాంగులు, SC, ST మరియు మాజీ సైనికులు నిర్వహించే కేంద్రాలకు.

నిధుల కేటాయింపు & అమ్మకాలు

- **నిధుల సరఫ్ఫి:** ఈ పథకానికి రాష్ట్రాల వారీగా విడిగా నిధులు కేటాయించరు (No State-wise allocation). కేంద్రం మొత్తం బడ్జెట్ను కేటాయిస్తుంది.
- **బడ్జెట్ పెరుగుదల:** 2020-21లో ₹65 కోట్లుగా ఉన్న కేటాయింపులు, 2024-25 నాటికి ₹284.50 కోట్లకు పెరిగాయి.
- **అమ్మకాలు:** గత 5 ఏళ్లలో దేశవ్యాప్తంగా మొత్తం ₹6,290.23 కోట్ల విలువైన మందుల అమ్మకాలు జరిగాయి.

పరీక్షల కోసం క్విక్ రివిజన్ పాయింట్స్:

- **JAK (Jan Aushadhi Kendra):** వీటిని వ్యక్తులు, NGOలు, బ్రండులు ఎవరైనా ఆన్లైన్ ద్వారా దరఖాస్తు చేసుకుని ఏర్పాటు చేయవచ్చు.
- **గణాంకాల ప్రాధాన్యత:** ఆంధ్రప్రదేశ్లో 283 కేంద్రాలు మాత్రమే ఉండటం, దేశవ్యాప్త సగటుతో పోలిస్తే తక్కువగా ఉందని గమనించాలి.
- **వెబ్ సైట్:** janaushadhi.gov.in

జల్ జీవన్ మిషన్ (Jal Jeevan Mission - JJM)

- **ప్రారంభం:** ఆగస్టు 15, 2019.
- **లక్ష్యం:** ప్రతి గ్రామీణ గృహానికి **ఫంక్షనల్ హౌస్ హోల్డ్ ట్యాప్ కనెక్షన్ (FHTC)** ద్వారా సురక్షితమైన త్రాగునీటిని అందించడం.
- **తాజా పురోగతి (మార్చి 2026 నాటికి):**
 - దేశంలో 15.82 కోట్లకు పైగా గ్రామీణ గృహాలకు నల్లా కనెక్షన్లు పూర్తయ్యాయి.
 - పథకం ప్రారంభంలో (2019లో) ఇది కేవలం 3.23 కోట్లు మాత్రమే.
- **బడ్జెట్ & గడువు:**
 - **కేటాయింపు:** 2026-27 కేంద్ర బడ్జెట్లో ₹67,670 కోట్లు.
 - **గడువు పొడిగింపు:** ఈ మిషన్ కాలపరిమితిని 2028 వరకు పొడిగించారు.

జల్ మహోత్సవం 2026 & జన భాగీదారి (Jan Bhagidari)

- **తేదీలు:** 2026 మార్చి 8 నుండి మార్చి 22 వరకు.
- **ఉద్దేశ్యం:** గ్రామీణ నీటి పాలనలో విశేష కృషి చేసిన వ్యక్తులను గౌరవించడం మరియు ప్రజల భాగస్వామ్యాన్ని (Jan Bhagidari) పెంపొందించడం.
- **నిర్వహణ:** జల్ శక్తి మంత్రిత్వ శాఖ.

ముఖ్యమైన కేస్ స్టడీస్ & వ్యక్తులు (పోటీ పరీక్షల ఉదాహరణల కోసం)

పథకం అమలులో స్థానిక భాగస్వామ్యానికి ఉదాహరణలుగా వీటిని పేర్కొనవచ్చు:

రాష్ట్రం	వ్యక్తి/ప్రాంతం	విశేషం
ఉత్తరప్రదేశ్	రచన దేవి (గ్రామ ప్రధాన్)	చిత్రకూట్ జిల్లాలో 100% కనెక్షన్లు & నెలవారీ యూజర్ ఛార్జీల వసూలు.
లడఖ్	త్సెరింగ్ దోర్జే (లైన్ మెన్)	మంచు పర్యవేక్షణ వంటి క్లిష్ట భూభాగాల్లో నీటి సరఫరా వ్యవస్థ నిర్వహణ.
గుజరాత్	ఫల్గుణిబెన్ రాథోడ్	'ఫీల్డ్ సెస్ట్ కిట్' (FTK) ద్వారా నీటి నాణ్యత పరీక్షలు నిర్వహించడం.
సిక్కిం	షీలా సుబ్బా, పుషు చింటూరి	మహిళా సర్పంచ్ల నాయకత్వంలో స్వయం సమృద్ధి గల నీటి నిర్వహణ.
జార్ఖండ్	పింకీ రాణా (ముఖియా)	కాంచన్పూర్ పంచాయతీని 'హార్ ఘర్ జల్' పంచాయతీగా తీర్చిదిద్దడం.

పరీక్షల కోసం కీలక సాంకేతిక అంశాలు:

1. **యూజర్ ఛార్జీలు:** వ్యవస్థ నిర్వహణ (Operation & Maintenance) కోసం గ్రామాలే స్వయంగా నిధులు సేకరించడం.
2. **VWSC:** విలేజ్ వాటర్ అండ్ శానిటేషన్ కమిటీ - నీటి పంపిణీ మరియు బిల్లింగ్ పర్యవేక్షణలో కీలక పాత్ర.
3. **నీటి నాణ్యత:** మహిళా స్వయం సహాయక బృందాలకు (SHGs) నీటి నాణ్యతను పరీక్షించేలా శిక్షణ ఇవ్వడం.
4. **హార్ ఘర్ జల్ (Har Ghar Jal):** 100% నల్లా కనెక్షన్లు సాధించిన గ్రామాలు/జిల్లాలకు ఇచ్చే గుర్తింపు.

SWAMIIH ఇన్వెస్ట్మెంట్ ఫండ్: కీలక అంశాలు

- **పూర్తి పేరు:** Special Window for Affordable and Mid-Income Housing (SWAMIIH) Investment Fund.
- **ప్రారంభం:** 2019 (కేంద్ర ఆర్థిక మంత్రిత్వ శాఖ ద్వారా).
- **నిర్వహణ:** SBICAP Ventures Ltd. (ఎస్బీఐ అనుబంధ సంస్థ).

- **నిధి రకం:** ఇది సెబి (SEBI) నిబంధనల ప్రకారం **Category-II Alternate Investment Fund (AIF)** గా పరిగణించబడుతుంది.
- **ప్రధాన లక్ష్యం:** నిధుల కొరత వల్ల మధ్యలోనే ఆగిపోయిన (Stalled) అఫోర్ట్బుల్ (మధ్యతరగతి) హౌసింగ్ ప్రాజెక్టులకు నిధులు అందించి, వాటిని పూర్తి చేయడం.

పథకం పనితీరు & పురోగతి (డిసెంబర్ 2025 నాటికి)

- **పూర్తయిన ఇళ్లు:** ఇప్పటివరకు 58,596 ఇళ్లను నిర్మించి లబ్ధిదారులకు అందించారు.
- **మొత్తం లక్ష్యం:** 146 ప్రాజెక్టుల ద్వారా 1 లక్షకు పైగా ఇళ్లను పూర్తి చేయడం.
- **ఆర్థిక పురోగతి:** ప్రభుత్వం పెట్టిన పెట్టుబడిలో ఇప్పటికే ₹3,500 కోట్లను తిరిగి రాబట్టింది (Financial Sustainability).
- **తొలి ప్రాజెక్ట్:** ముంబైలోని **రివాలి పార్క్ (Rivali Park)** ఈ నిధి ద్వారా పూర్తయిన దేశంలోనే మొదటి ప్రాజెక్ట్.

SWAMIH ఫండ్-2 (తాజా అప్డేట్)

- **కేటాయింపు:** 2025-26 బడ్జెట్లో ₹15,000 కోట్ల మూలధనంతో 'SWAMIH ఫండ్-2'ను ప్రకటించారు.
- **లక్ష్యం:** అదనంగా మరో 1 లక్ష ఆగిపోయిన గృహ నిర్మాణాలను పూర్తి చేయడం.

అర్హత ప్రమాణాలు (Eligibility Criteria)

ఏ ప్రాజెక్టుకైనా ఈ ఫండ్ ద్వారా నిధులు అందాలంటే ఈ క్రింది నిబంధనలు పాటించాలి:

1. **RERA నమోదు:** ప్రాజెక్ట్ తప్పనిసరిగా రియల్ ఎస్టేట్ రెగ్యులేటరీ అథారిటీలో నమోదై ఉండాలి.
2. **Net Worth Positive:** ప్రాజెక్ట్ అమ్మగా వచ్చే ఆదాయం దాని పూర్తి చేసే వ్యయం కంటే ఎక్కువగా ఉండాలి.
3. **ధర పరిమితి:**
 - ముంబై రీజియన్: ₹2 కోట్ల లోపు.
 - ఢిల్లీ, బెంగళూరు, హైదరాబాద్, చెన్నై, పూణే: ₹1.5 కోట్ల లోపు.
 - మిగిలిన నగరాల్లో: ₹1 కోటి లోపు.
4. **NPA/NCLT ప్రాజెక్టులు:** మొండి బాకీలుగా (NPA) మారినవి లేదా దివాళా కోర్టులో (NCLT) ఉన్న ప్రాజెక్టులు కూడా అర్హమే.

హౌసింగ్ పాలసీ ఎకోసిస్టమ్ (అనుబంధ పథకాలు)

పథకం	ఉద్దేశ్యం
PMAY-U 2.0	సెప్టెంబర్ 2024 నుండి 5 ఏళ్లలో అదనంగా 1 కోటి ఇళ్ల నిర్మాణం.
ARHCs	వలస కూలీల కోసం తక్కువ ధరకే అద్దె ఇళ్ల (Rental Housing) సదుపాయం.
SWAMIH	ఆగిపోయిన ఇళ్ల నిర్మాణాలను పూర్తి చేసే చివరి దశ నిధుల (Last-mile financing) సదుపాయం.

పోటీ పరీక్షల క్వీజ్ పాయింట్స్:

- **మంత్రిత్వ శాఖ:** ఆర్థిక మంత్రిత్వ శాఖ (Department of Economic Affairs).
- **ఉద్యోగ కల్పన:** ఈ పథకం ద్వారా 30,000 పైగా ఉద్యోగాలు సృష్టించబడ్డాయి.
- **సామాజిక ప్రభావం:** దీనిని ఒక 'Social Impact Investment Vehicle'గా ప్రభుత్వం పేర్కొంది.

బాల్య వివాహ ముక్త భారత్ (Bal Vivah Mukta Bharat) ప్రచారం

- **ప్రారంభం:** 27 నవంబర్ 2024.
- **లక్ష్యం:** దేశవ్యాప్తంగా బాల్య వివాహాలను పూర్తిగా నిర్మూలించడం.
- **100 రోజుల ప్రత్యేక ప్రచారం:** ఈ చొరవలో భాగంగా 4 డిసెంబర్ 2025న 100 రోజుల ప్రత్యేక కార్యక్రమాన్ని ప్రారంభించారు.
- **కీలక పోర్టల్:** stopchildmarriage.wcd.gov.in (బాల్య వివాహ ముక్త భారత్ పోర్టల్).
 - ఇందులో బాల్య వివాహాలపై ఫిర్యాదు చేయవచ్చు.
 - దేశవ్యాప్తంగా 66,000 మందికి పైగా 'బాల్య వివాహ నిరోధక అధికారుల' (CMPOs) వివరాలు ఇందులో అందుబాటులో ఉన్నాయి.
- **పురోగతి:** మార్చి 9, 2026 నాటికి 11.81 కోట్ల మంది పౌరులకు అవగాహన కల్పించారు.

చట్టపరమైన మరియు సంస్థాగత యంత్రాంగం

- **చట్టం:** బాల్య వివాహాల నిరోధక చట్టం, 2006 (PCMA).
- **ముఖ్య అధికారులు:**
 - **CMPO (Child Marriage Prohibition Officer):** రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు గ్రామ స్థాయి వరకు వీరిని నియమిస్తాయి. వీరు వివాహాలను అడ్డుకోవడం, సాక్షులను సేకరించడం మరియు కౌన్సెలింగ్ ఇస్తారు.

- **DNO (District Nodal Officer):** జిల్లా మేజిస్ట్రేట్ వీరికి బాలకార్మిక వ్యవస్థ నిర్మూలన బాధ్యతలు అప్పగిస్తారు.
- **హెల్ప్లైన్ నంబర్లు:**
 - **1098 (Child Helpline):** 24x7 అత్యవసర సేవలు. ఇది **112 (ERSS)** తో అనుసంధానించబడింది.
 - **181:** మహిళా హెల్ప్లైన్.
 - **15100:** ఉచిత న్యాయ సహాయం (NALSA ద్వారా).

అనుబంధ పథకాలు మరియు సంస్థలు

- **బేటీ బచావో బేటీ పఠావో (BBBP):** 22 జనవరి 2015న ప్రారంభమైంది (మిషన్ శక్తిలో భాగం). ఇది లింగ వివక్షను అడ్డుకోవడానికి పనిచేస్తుంది.
- **NCPCR:** జాతీయ బాలల హక్కుల పరిరక్షణ కమిషన్.
- **రాజ్యాంగ హోదా:** 'పోలీస్' మరియు 'పబ్లిక్ ఆర్డర్' అనేవి **రాష్ట్ర జాబితా (State Subjects)** లోని అంశాలు. కాబట్టి బాల్య వివాహాలను అడ్డుకునే ప్రధాన బాధ్యత రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలదే.

పోటీ పరీక్షల క్వీస్ పాయింట్స్:

- **Whole of Government Approach:** కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు మరియు సమాజం కలిసి పని చేయడం.
- **SOP (Standard Operating Procedure):** కార్మిక శాఖ అమలు సంస్థల కోసం జారీ చేసిన మార్గదర్శకాలు.
- **గ్రామ పంచాయతీల పాత్ర:** ఈ ప్రచారంలో భాగంగా గ్రామ పంచాయతీలు తమ పరిధిని "బాల్య వివాహ రహిత ప్రాంతం"గా ప్రకటించుకోవాలి.

ఆపరేషన్ వైట్ హామర్ (Operation White Hammer)

- **నిర్వహించిన సంస్థ:** డైరెక్టరేట్ ఆఫ్ రెవెన్యూ ఇంటెలిజెన్స్ (DRI).
- **ప్రదేశం:** కొండపల్లి ఇండస్ట్రియల్ డెవలప్ మెంట్ ఏరియా, **NTR జిల్లా, ఆంధ్రప్రదేశ్.**
- **ముఖ్య ఉద్దేశ్యం:** అక్రమంగా సింథటిక్ డ్రగ్స్ (Alprazolam) తయారు చేస్తున్న కర్మాగారాన్ని చేధించడం.
- **స్వాధీనం చేసుకున్నవి:**
 - **237 కిలోల అల్ప్రాజోలమ్ (Alprazolam):** దీని విలువ సుమారు **₹47 కోట్లు.**
 - **ముడి పదార్థాలు:** 3.5 టన్నులకు పైగా రసాయనాలు (800 కిలోల ముడి పదార్థాలు + 2,860 లీటర్ల కెమికల్స్).
- **నేపథ్యం:** కెమికల్ మ్యానుఫ్యాక్చరింగ్ యూనిట్ ముసుగులో ఈ అక్రమ దందా సాగుతోంది.

పోటీ పరీక్షల కోసం కీలక అంశాలు

1. **అల్ప్రాజోలమ్ (Alprazolam):** ఇది **NDPS చట్టం, 1985** (Narcotic Drugs and Psychotropic Substances Act) కింద నిషేధించబడిన/నియంత్రించబడిన 'సైకోట్రోపిక్' పదార్థం. సాధారణంగా దీనిని ఆందోళన (Anxiety) తగ్గించడానికి మందులలో వాడతారు, కానీ దీనిని మత్తు పదార్థంగా దుర్వినియోగం చేస్తున్నారు.
2. **DRI పాత్ర:** ఇది కేంద్ర ఆర్థిక మంత్రిత్వ శాఖ (రెవెన్యూ విభాగం) కింద పనిచేసే ప్రధాన నిఘా సంస్థ. స్కర్లింగ్ మరియు మాదకద్రవ్యాల అక్రమ రవాణాను అరికట్టడం దీని ప్రధాన విధి.
3. **నషా ముక్త భారత్ అభియాన్ (Nasha Mukta Bharat Abhiyaan):** భారతదేశాన్ని మాదకద్రవ్యాల రహిత దేశంగా మార్చడానికి ప్రభుత్వం చేపట్టిన జాతీయ ప్రచారం.
4. **రికార్డు:** ఈ ఆర్థిక సంవత్సరంలో (2025-26) ఇప్పటివరకు DRI 8 అక్రమ డ్రగ్ తయారీ కేంద్రాలను చేధించింది.

క్విక్ రివిజన్ పాయింట్స్:

- **ఆపరేషన్ పేరు:** వైట్ హామర్.
- **డ్రగ్ పేరు:** అల్ప్రాజోలమ్.
- **ప్రాంతం:** కొండపల్లి (ఆంధ్రప్రదేశ్).
- **చట్టం:** NDPS చట్టం, 1985.

సమృద్ధి గ్రామ్ పైలట్ ప్రాజెక్ట్ (Samridh Gram Pilot Project)

- **ప్రారంభం:** 14 మార్చి 2026.
- **ప్రారంభించిన వారు:** కేంద్ర కమ్యూనికేషన్ల శాఖ మంత్రి **జ్యోతిరాదిత్య ఎం. సింధియా**.
- **ప్రదేశం:** ఉమ్మీ గ్రామం, గుణ జిల్లా, మధ్యప్రదేశ్.
- **అమలు సంస్థ:** కేంద్ర సెలికమ్యూనికేషన్ల శాఖ (DoT) మరియు డిజిటల్ ఎంపవర్ మెంట్ ఫౌండేషన్ (DEF) సంయుక్తంగా.
- **ప్రధాన లక్ష్యం:** **భారత్ నెట్ (BharatNet)** ద్వారా గ్రామీణ ప్రాంతాలకు అందించిన హై-స్పీడ్ ఇంటర్నెట్ ను ఉపయోగించుకుని, ఫిజికల్ + డిజిటల్ (**Phygital**) సేవలను గ్రామ స్థాయిలోనే అందించడం.

కీలక అంశాలు & సేవా కేంద్రాలు

- **సమృద్ధి కేంద్ర (Samridhhi Kendra):** ఇది ఒక 'వన్-స్టాప్ హబ్'. ఇది గ్రామ పంచాయతీ భవనాలలో పనిచేస్తుంది.
- **సేవలు:** విద్య & నైపుణ్యాభివృద్ధి, వ్యవసాయం, సెలిమెడిసిన్ (ఆరోగ్యం), ఇ-గవర్నెన్స్, పైనాన్లియల్ ఇంక్లూజన్ మరియు ఇ-కామర్స్.
- **వ్యాప్తి:** ఒక్కో సమృద్ధి కేంద్రం తన చుట్టుపక్కల 5 కి.మీ వ్యాసార్థంలో ఉన్న గ్రామాలకు సేవలు అందిస్తుంది.
- **పైలట్ ప్రాజెక్ట్ కింద ఎంపికైన గ్రామాలు:**
 1. **నరకోడూరు - గుంటూరు జిల్లా (ఆంధ్రప్రదేశ్).**

2. ఉమ్రీ - గుణ జిల్లా (మధ్యప్రదేశ్).
3. చౌరావాలా - ముజఫర్నగర్ జిల్లా (ఉత్తరప్రదేశ్).

పోటీ పరీక్షల కోసం ముఖ్యాంశాలు (Quick Revision Points)

1. **Phygital Services:** భౌతిక (Physical) మౌలిక సదుపాయాలు మరియు డిజిటల్ (Digital) సాంకేతికతను కలిపి సేవలను అందించడం.
2. **BharatNet:** ఇది ప్రపంచంలోనే అతిపెద్ద గ్రామీణ బ్రాడ్ బ్యాండ్ కార్యక్రమం. దీని సామర్థ్యాన్ని ప్రజలకు నేరుగా చేర్చడమే 'సమృద్ధి గ్రామ్' ఉద్దేశ్యం.
3. **నరకోడూరు (ఆంధ్రప్రదేశ్):** ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని గుంటూరు జిల్లాకు చెందిన ఈ గ్రామం ఈ జాతీయ స్థాయి పైలట్ ప్రాజెక్ట్ లో భాగంగా ఉండటం ఏపీ కరెంట్ అఫైర్స్ పరంగా ముఖ్యం.
4. **మోడల్:** ఇది గ్రామీణ డిజిటల్ పరివర్తనకు ఒక 'రిఫ్లికబుల్ మోడల్' (ఇతర ప్రాంతాల్లోనూ అమలు చేయదగ్గ నమూనా) గా పనిచేస్తుంది.

నేపథ్యం:

ఈ ప్రాజెక్ట్ ద్వారా గ్రామీణ ప్రజలు తమ అవసరాల కోసం (ఆరోగ్యం లేదా బ్యాంకింగ్ వంటివి) పట్టణాలకు వెళ్లే అవసరం లేకుండా, వారి సొంత గ్రామంలోనే డిజిటల్ పద్ధతిలో సేవలను పొందవచ్చు.

జోహా బియ్యం (Joha Rice) - తొలి ఎగుమతి

- **వార్త:** అస్సాంకు చెందిన జిఐ (GI) ట్యాగ్ పొందిన **జోహా బియ్యం** మొదటిసారిగా **యునైటెడ్ కింగ్ డమ్ (UK) మరియు ఇటలీ** దేశాలకు ఎగుమతి చేయబడింది.
- **ఎగుమతి పరిమాణం:** 25 మెట్రిక్ టన్నులు.
- **తేదీ:** 12 మార్చి 2026.
- **సహకారం:** కేంద్ర వాణిజ్య & పరిశ్రమల మంత్రిత్వ శాఖ పరిధిలోని **APEDA** (అగ్రికల్చరల్ అండ్ ప్రొసెస్డ్ ఫుడ్ ప్రొడక్ట్స్ ఎక్స్ పోర్ట్ డెవలప్ మెంట్ అథారిటీ).

జోహా బియ్యం - ప్రత్యేకతలు

- **రకం:** ఇది అస్సాంకు చెందిన స్వదేశీ సుగంధ (Aromatic) బియ్యం రకం.
- **GI ట్యాగ్:** ఈ బియ్యానికి 2017లో భౌగోళిక గుర్తింపు (GI Tag) లభించింది.
- **లక్షణాలు:** విశిష్టమైన సువాసన, సన్నని గింజ మరియు అద్భుతమైన రుచి దీని ప్రత్యేకత.
- **సాగు ప్రాంతం:** అస్సాంలోని నాగావ్, బక్సా, శివసాగర్, మాజులి వంటి జిల్లాల్లో ప్రధానంగా పండుతుంది.

ఎగుమతుల గణాంకాలు & ముఖ్యాంశాలు

- **గత ఎగుమతులు:** దీనికి ముందు APEDA సహకారంతో వియత్నాం (1 MT) మరియు మధ్యప్రాచ్య దేశాలకు (కువైట్, బహ్రైన్, ఖతార్, ఒమన్, సౌదీ అరేబియా) ఈ బియాన్ని ఎగుమతి చేశారు.
- **ఎగుమతిదారు:** కోల్కతాకు చెందిన 'M/s Safe Agritrade Pvt. Ltd'.
- **లక్ష్యం:** ఈశాన్య రాష్ట్రాల (North Eastern Region) నుండి వ్యవసాయ ఎగుమతులను పెంచడం మరియు రైతులకు మెరుగైన ధర కల్పించడం.

పోటీ పరీక్షల కోసం కీలక అంశాలు (Quick Revision)

1. **APEDA:** ఇది భారత ప్రభుత్వ వాణిజ్య మంత్రిత్వ శాఖ కింద పనిచేస్తుంది. వ్యవసాయ ఉత్పత్తుల ఎగుమతుల ప్రోత్సాహమే దీని పని.
2. **GI Tag (భౌగోళిక గుర్తింపు):** ఒక ప్రాంతానికి చెందిన విశిష్టమైన ఉత్పత్తికి ఇచ్చే గుర్తింపు. ఇది ఆ ఉత్పత్తి నాణ్యతను మరియు అంతర్జాతీయ మార్కెట్లో దాని విలువను పెంచుతుంది.
3. **ప్రాంతీయ ప్రాధాన్యత:** అస్సాం వ్యవసాయ రంగం నుండి యూరప్ దేశాలకు జరిగిన అతిపెద్ద ఎగుమతుల్లో ఇది ఒకటి.

